

Veronica Silén

KEVYTYRITTÄJYYS

Liiketalouden koulutusohjelma

2019

KEVYTYRITTÄJYYS

Silén, Veronica
Satakunnan ammattikorkeakoulu
Liiketalouden koulutusohjelma
Lokakuu 2019
Sivumäärä: 37
Liitteitä: 0

Asiasanat: epätyypillinen työ, työelämä, yrittäjyys, yritystoiminta

Tämän opinnäytetyön tarkoituksena oli tutkia ilmiötä nimeltä kevytyrittäjyys. Työn tavoitteena oli kerätä tietoa siitä, mitä kevytyrittäjänä työskentely tarkoittaa ja miten se toimii verrattuna yrittäjyyteen ja osuuskunnassa työskentelyyn.

Kevytyrittäjyys valittiin tutkimuksen aiheeksi, koska aihe on ajankohtainen ja se on aiheuttanut keskustelua viime vuosina paljon. Viime vuonna muutettiin Suomessa työttömyysturvalakia helpottamaan ansiopäivärahaa saavien työttömien siirtymistä kokeilemaan yrittäjyyttä tai kevytyrittäjyyttä ilman pelkoa työttömyysturvan menettämisestä heti.

Vuonna 2019 Suomessa otettiin käyttöön tulorekisteri. Tulorekisteri on kansallinen tietokanta, joka sisältää ihmisten palkka-, etuus- ja eläketiedot. Tässä opinnäytetyössä selitettiin myös tulorekisterin vaikutukset kevytyrittäjiin ja laskutuspalveluihin.

Tämä opinnäytetyö oli kvalitatiivinen tutkimus. Tutkimusaineistoa kerättiin pääosin internetistä erilaisista uutisista ja blogikirjoituksista liittyen kevytyrittäjyyteen sekä suoraan laskutuspalveluiden internet-sivuilta. Näitä materiaaleja tutkimalla kerättiin tietoa kevytyrittäjyydestä ja laskutuspalveluista

Tutkimuksen tuloksena saatiin aikaan kattava tietopaketti kevytyrittäjyydestä. Kevytyrittäjyys itsensä työllistämisen muotona sopii parhaiten henkilöille, joilla on osaamista ja ammattitaitoa, mutta jotka eivät halua suoraan hypätä tavanomaiseen yrittäjyyteen ainakaan heti. Kevytyrittäjyys vaikuttaa olevan myös hyvä tapa tehdä keikkatöitä tai muuten epä säännöllistä työtä.

LIGHT ENTREPRENEURSHIP

Silén, Veronica

Satakunnan ammattikorkeakoulu, Satakunta University of Applied Sciences

Degree Programme in Business Administration

October 2019

Number of pages: 37

Appendices: 0

Keywords: atypical work, working life, entrepreneurship, business

The purpose of this thesis was to study a phenomenon called light entrepreneurship. The aim was to collect information about what working as a light entrepreneur means and how does it work compared to regular entrepreneurship and a cooperative.

Light entrepreneurship was chosen as the subject of this thesis because it is a current topic and has caused a lot of discussion in recent years. Last year a change was made to the unemployment benefit law in Finland that makes it easier for people receiving earnings-related allowance to try out entrepreneurship or light entrepreneurship without fear of losing their unemployment benefits immediately.

In 2019 an incomes register was deployed in Finland. It is a national database containing information on individual peoples' wages, benefits and pensions. The effects of this incomes register on light entrepreneurs and invoicing services were also explained on this thesis.

This thesis was a qualitative research. Research material was mostly collected on the internet from different news and blog posts about light entrepreneurship as well as from the websites of invoicing service providers. Information about light entrepreneurship and invoicing services was gathered by researching these materials.

As a result of this research a comprehensive information package of light entrepreneurship was produced. Light entrepreneurship as a form of self-employment is best suited for people who have the know-how and the expertise but who do not want to take that leap into regular entrepreneurship at least straight away. Light entrepreneurship seems to be also a good way to work odd jobs or other kind of irregular work.

SISÄLLYS

1	JOHDANTO	5
2	OPINNÄYTETYÖN LÄHTÖKOHDAT	7
2.1	Opinnäytetyön tarkoitus ja tutkimuskysymykset	7
2.2	Tutkimusmenetelmät ja aineiston keräystapa	7
3	TYÖELÄMÄ MUUTTUU	10
3.1	Koneet ja automatiikka	10
3.2	Työn tekemisen eri muodot	12
4	KEVYTYRITTÄJYYS	16
4.1	Kenelle kevytyrittäjäisyys sopii?	17
4.2	Kevytyrittäjäisyys ja toimeksiantosopimus	18
4.3	Kevytyrittäjäisyys, starttiraha ja verotus	19
4.4	Kevytyrittäjäisyys ja tulorekisteri	20
4.5	Kevytyrittäjäisyys ja vakuutukset	22
4.6	Kevytyrittäjäisyys ja työttömyysturva	23
5	LASKUTUSPALVELUT	26
5.1	Laskutus ja palkanmaksu	27
5.2	OP Kevytyrittäjä	28
6	VAIHTOEHTOJA KEVYTYRITTÄJYYDELLE	29
6.1	Yrittäjäisyys vaihtoehtona	29
6.2	Työosuuskunta vaihtoehtona	30
7	JOHTOPÄÄTÖKSET	33
	LÄHTEET	36
	LIITTEET	

1 JOHDANTO

Tämän opinnäytetyön tavoitteena on tutustua nykypäivän ilmiöön nimeltä kevytyrittäjyys ja verrata sitä yrittäjyyteen sekä työosuuskuntaan vaihtoehtona itsensä työllistämiseksi. Työn tavoite pyritään saavuttamaan tutkimalla aihetta pääasiallisesti internetistä löytyvän lähdemateriaalin kuten uutisten ja artikkelien kautta.

Työssäni keskeisiä ymmärrettäviä käsitteitä ovat kevytyrittäjä ja laskutuspalvelu:

- Kevytyrittäjä on henkilö, joka työllistää itse itsensä harjoittamalla ammattitoimintaa ilman Y-tunnuksen hankkimista ja on valtuuttanut laskutuspalveluyrityksen hoitamaan puolestaan hallinnollisia tehtäviä kuten laskutuksen, verotuksen ja kirjanpidon.
- Laskutuspalveluyritys on palveluntarjoaja, jonka kanssa kevytyrittäjänä toimiva henkilö tekee sopimuksen asiakkaiden laskuttamisesta ja erilaisten viranomaisasioiden hoitamisesta.

Pohjustan aihetta tutkimalla tapahtumassa olevaa työelämän murrosta, joka tulee muuttamaan ihmisten työtehtäviä ja ammatteja samalla kun automatiikka ja digitalisaatio lisääntyvät työpaikoilla. McKinsey konsulttiyhtiön tuottamaa raporttia lukemalla pyrin kertomaan arviota siitä, miten suuri osa työtehtävistä ja kokonaisista ammateista on mahdollisesti automatisoitavissa robottien tehtäväksi ja minkälaisia taitoja ihmiset tulevat tarvitsemaan työelämässä tulevina aikoina ollakseen kilpailukykyisiä robottien rinnalla.

Kerron lyhyesti työn tekemisen erilaisista muodoista, vanhoista sekä uusista, joita on lähiaikoina ilmennyt niin työnantajien kuin työntekijöiden halutessa joustoa työelämässä. Tarvittaessa töihin kutsuttavat työntekijät eli ns. nollatuntisopimuksella työskentelevät ovat työntekijäluokka, josta puhun myös hieman. Suomen lainsäädäntöön saatiin kirjattua tätä työsopimustyyppiä koskevia määräyksiä vasta vuonna 2018, vaikka kyseessä ei ole niin uusi ilmiö enää.

Aloitan kevytyrittäjyyden tutkimisen selvittämällä minkälaisille henkilöille ja minkälaisissa tilanteissa kevytyrittäjyys voisi olla sopiva tapa työllistää itsensä. Sitten selvitän, miten kevytyrittäjiä käsitellään verotuksen näkökulmasta. Tällöin on oleellista olla perillä siitä, nähdäänkö kevytyrittäjä yrittäjänä vai palkan-saajana. Kevytyrittäjyydestä siirtyessä normaaliin yrittäjyyteen nousee esille kysymys oikeudesta saada starttirahaa ja siihen olen pyrkinyt saamaan sel-vyyden myös. Kevytyrittäjät rinnastetaan eläkeasioissa tavallisiin yrittäjiin ja kerron mitä vaatimuksia se asettaa. Puhun myös vähän kevytyrittäjien tilan-teesta tapaturmavakuutusten suhteen.

Tulorekisteri otettiin käyttöön vuoden 2019 alussa. Kerron mikä on tulorekis-terin tarkoitus ja miten se vaikuttaa kevytyrittäjien elämään. Kevytyrittäjien asema työttömyysturvaa koskevissa asioissa sai myös selkeyttä vuonna 2018 voimaan astuneiden työttömyysturvalain muutosten osalta. Kerron näistä muutoksista kattavasti.

Kevytyrittäjiä koskevan osion jälkeen alan tarkastella laskutusyrityksiä ja nii-den toimintatapaa. Miten laskutuspalvelun käyttö toimii? Minkälaista palkkiota laskutuspalveluyritykset pyytävät tekemästään työstä? Muun muassa näihin kysymyksiin pyrin vastaamaan. Käyn myös lyhyesti läpi asioita koskien Osuus-pankin Kevytyrittäjä-palvelua.

Työn loppupuolella kerron yksityisyrittäjänä toimimisesta sekä työosuuskunta-toiminnasta ja arvioin minkälaisissa tilanteissa ja minkälaisille henkilöille nämä voisivat olla sopivia tapoja työllistää itsensä kevytyrittäjyyden ohella.

Opinnäytetyöni aiheeksi valikoitui juuri kevytyrittäjyys, koska en tiennyt alun perin aiheesta paljoakaan mitään ja minua kiinnosti selvittää mistä on kyse. Tämä selvitystyö on hyödyksi itselleni henkilökohtaisesti uuden asian oppimis-prosessina. Työ on suunnattu myös kenelle tahansa, joka olisi kiinnostunut lukemaan kevytyrittäjyyteen liittyvistä perusasioista opinnäytetyön muodossa.

2 OPINNÄYTETYÖN LÄHTÖKOHDAT

2.1 Opinnäytetyön tarkoitus ja tutkimuskysymykset

Tämän opinnäytetyön tarkoituksena oli tutkia kevytyrittäjyyttä ja sen vaihtoehtoja. Tavoitteenani oli selvittää mitä kevytyrittäjyys tarkoittaa, miten se poikkeaa itsenäisenä elinkeinonharjoittajana tai työosuuskunnassa toimimisesta ja mitä muutoksia lähiaikoina on tapahtunut, jotka ovat vaikuttaneet laskutuspalveluihin ja kevytyrittäjiin. Työn tutkimuskysymykset ovat ”Mitä on kevytyrittäjyys?”, ”Miten se eroaa tavallisesta yrittäjyydestä?” ja ”Minkälaisille henkilöille kevytyrittäjyys on sopiva tapa työllistää itsensä?”.

Kevytyrittäjyydestä on tähän mennessä tehty jo muutamia tutkimuksia. Kun kevytyrittäjyyttä on aiemmin tutkittu, on samalla puhuttu ohimennen myös työelämän murroksesta ja niin teen itsekkin tässä työssä sillä nämä asiat liittyvät toisiinsa. Kevytyrittäjyyden nousu on yksi työelämän murroksen vaikutuksista. Omassa työssäni halusin nimenomaan kertoa uusista lakimuutoksista, joita on astunut voimaan vuosien 2018 ja 2019 aikana, jotka vaikuttavat kevytyrittäjiin.

2.2 Tutkimusmenetelmät ja aineiston keräystapa

Tämä työ on tutkimuksellinen opinnäytetyö. Tutkimustyyppiltään opinnäytetyö on kvalitatiivinen eli laadullinen tutkimus. Oli alusta alkaen aika selvää, että tutkimus tulee olemaan tyyppiltään laadullinen tutkimus ja se tulee pohjautumaan paljolti kirjallisen aineiston keräämiseen ja analysointiin. Niin tutkimustyyppin määrittely ja päättäminen ei tuottanut ongelmia. Aineiston keruu tapahtui etsimällä pääasiallisesti internetistä kevytyrittäjyyttä koskevia tutkimuksia, uutisia, artikkeleita ja blogikirjoituksia. Kevytyrittäjyyttä koskevaa tietoa löytyy

hyvin paljon erityisesti laskutuspalveluiden omilta internetsivuilta ja ymmärrän, että he ovat asiassa hyvin puolueellinen tiedonlähde. Pyrkimykseni oli kuitenkin kertoa kevytyrittäjyydestä hyödyllistä faktatietoa keräten sitä eri lähteistä.

Laadullinen eli kvalitatiivinen tutkimus on tutkimustapa, jossa tarkoitus on pyrkiä ymmärtämään tutkittavan kohteen merkitys, ominaisuudet sekä laatu. Laadullista tutkimusta on mahdollista toteuttaa monin eri menetelmin ja näitä eri menetelmiä yhdistää mm. tutkimuskohteen taustaan, merkitykseen sekä ilmaisuun liittyvät näkökohdat. Laadullinen tutkimus eroaa määrällisestä eli kvantitatiivisesta tutkimuksesta siten, että määrällinen tutkimus keskittyy tutkimuskohteen kuvaukseen ja tulkintaan käyttäen tilastointia ja numeroita. (Jyväskylän yliopiston Koppa [www-sivut](http://www.koppa.fi) 2015)

Laadullisen tutkimuksen tarkoitus ei ole pyrkiä tilastollisiin yleistyksiin vaan pyrkiä esimerkiksi kuvaamaan jotain tapahtumaa tai ilmiötä, ymmärtämään toimintaa, tai saamaan aikaan teoreettisesti mielekäs tulkinta tutkittavasta ilmiöstä. Tämän vuoksi tiedonantajien valinta pitää olla hyvin harkittua ja tarkoitukseen sopivaa. Laadullisessa tutkimuksessa on tärkeää, että esimerkiksi henkilöille, joilta tietoa halutaan kerätä, tutkittava ilmiö on mahdollisimman tuttu tai heillä on henkilökohtaista kokemusta aiheesta. (Tuomi & Sarajärvi 2018, 98)

Laadullisen tutkimuksen yleisimpiä aineistonkeruumenetelmiä ovat havainnointi, haastattelu, kysely sekä erilaisten dokumenttien kautta kerätty tieto. Näitä eri menetelmiä on mahdollista käyttää eri tavoin yhdisteltynä, rinnakkain tai vaihtoehtoisesti valiten riippuen tutkimusongelmasta ja tutkimusresursseista. Tutkimusaineistona toimiva kirjallinen materiaali voidaan jakaa kahteen luokkaan: yksityiset dokumentit sekä joukkotiedotuksen tuotokset. Yksityisiä dokumentteja ovat esimerkiksi kirjeet, päiväkirjat, sopimukset, puheet ja muistelmät. Joukkotiedotuksen tuotoksia ovat elokuvat, radio- ja tv-ohjelmat, sekä sanoma- ja aikakauslehdet. Elokuvat, sekä radio- ja tv-ohjelmat eivät varsinaisesti ole kirjallista materiaalia, mutta ovat luettavissa kuitenkin tähän joukkoon mukaan. (Tuomi & Sarajärvi 2018, 83, 96)

Tutkimusaineiston kerääminen tapahtui jatkuvasti työn edetessä. Keräsin tutkimusaiheeseen liittyvää aineistoa jatkuvasti läpi työn ja suunnitelmat päivittyivät aina kun uutta aineistoa kertyi. Valtaosa kokoamastani aineistosta päätyi mukaan tutkimukseen tarkan harkinnan seurauksena. Minun oli tärkeää esittää tietyt kysymykset aina arvioidessani löytämäni tiedon hyödyllisyyttä. Sisältääkö tämä dokumentti tärkeää tietoa aiheeseen liittyen? Sisältääkö tämä dokumentti uutta tietoa aiheeseen liittyen?

Suurin osa opinnäytetyötä varten etsimistäni tiedosta löytyi nimenomaan laskutuspalveluiden omilta internetsivuilta, sillä he ovat edelleen paras lähde esittäessä tietoa kevytyrittäjyydestä. He kertovat kattavasti ihan perusasioita ja heidän blogikirjoituksissaan monesti joko selvitetään kevytyrittäjyyteen liittyviä epäselviä asioita tai kommentoidaan lakimuutoksia, jotka vaikuttavat kevytyrittäjiin sekä laskutuspalveluihin.

Luin työtä kirjoittaessani myös muutamaa tutkimusta, joissa käsiteltiin työelämän murrosta kirjoittaakseni sitä koskevaan osioon tietoa. Niitä lukemalla keräsin tietoa siitä, miten yleisesti työelämä on muuttumassa ja minkälaisia muutoksia ja uusia työn työskentelytapoja on jo ilmennyt esimerkiksi Euroopassa. Pohjustin tällä tiedolla kevytyrittäjyydestä kertomista.

3 TYÖELÄMÄ MUUTTUU

Jo vuosia olemme saaneet kuulla puhuttavan tapahtuvasta työelämän muutoksesta. Digitalisaatio, robotiikka ja tekoäly ovat työkaluja, joiden odotetaan helpottavan ihmisten elämää niin töissä kuin vapaa-ajalla. Kokoaikainen täysipäiväinen työ on vähentynyt ja vaikuttaa olevan saavuttamattomissa useille työläisille samalla kun pätkä- ja osa-aikaistyön määrä on kasvanut. Uusia työn tekemisen ja itsensä työllistämisen muotoja on ilmestynyt eikä työ ole välttämättä enää tiettyyn aikaan ja paikkaan sidottua vaan joustavaa. Monia työtehtäviä on mahdollista hoitaa etänä missä vain erilaisten pilvipalveluiden avustuksella.

Työn vaatimukset vaikuttavat myös kasvaneen. Työpaikkailmoituksissa näkee pitkän listan erilaisia ominaisuuksia, joita työnhakijalla pitää olla, kuten vuosien aiempi työkokemus, tietty koulutustausta, erilaisten hyvin ala- ja yrityskohtaisten ohjelmistojen hyvä hallinta ja monipuolinen kielitaito.

Tapahtuvassa työn murroksessa jatkuvasti korostuva kysymys ja huoli on työpaikkojen säilyvyys. Samalla kun vanhoja työtehtäviä katoaa, syntykö riittävästi uusia? Viimeisten 15 vuoden aikana on nähty sellainen muutos, että vaativien korkeasti palkattujen, sekä matalapalkkaisten töiden määrä on kasvanut, kun taas keskipalkkaiset paljon rutiinitehtäviin perustuvat työt ovat vähentyneet. (Toiminen 2017) Tässä ajassa esimerkiksi sihteerin ammatti on kadonnut kokonaan ja yrityksissä ei ole enää paljoa tarvetta erityisesti erikoistumattomille toimistotyöläisille.

3.1 Koneet ja automatiikka

Robotit ja automatiikka tulevat uudistamaan tapaa tehdä työtä monella alalla. Automatisoinnilla pyritään pääsemään eroon monotonisista rutiinitehtävistä, jotta ihmiset voivat keskittyä työssään tärkeämpiin asioihin. McKinsey

konsultointiyhtiön vuonna 2017 julkaiseman raportin mukaan hyvin pieni määrä ammateista, alle 5 prosenttia, on täysin automatisoitavissa. Kuitenkin 60 prosenttia olemassa olevista ammateista sisältää työtehtäviä, jotka voidaan automatisoida. Työtehtäviä, jotka voidaan helposti hoitaa automatiikalla ovat rutiininomaiset fyysiset työtehtävät sekä tiedon keräämiseen ja käsittelyyn liittyvät työtehtävät. (McKinsey, 2017)

He kertovat raportissaan myös viidestä tekijästä, jotka vaikuttavat siihen, miten nopeasti erilaisten työtehtävien automatisointi etenee. Nämä ovat automatiikan tekninen käyttökelpoisuus, ratkaisujen kehittämiseen ja käyttöönottoon liittyvät kustannukset, työmarkkinoiden dynamiikka, automatiikasta saatava taloudellinen hyöty sekä yhteiskunnallinen ja lainsäädännöllinen hyväksyntä. (McKinsey, 2017)

Automaation uskotaan aiheuttavan suuren työvoiman siirtymän ja kasvattavan eroa korkean ja matalan osaamistason työntekijöiden välillä niin kykyjen kuin työllisyyden suhteen. Mutta aiemminkin suurten työelämän mullistumien tapahtuessa samalla kun työtehtäviä on kadonnut, uusia on syntynyt niin tämän arvioidaan tasapainottavan tilannetta ihmisten siirtyessä työstä toiseen. (McKinsey, 2017)

Tulevaisuudessa työntekijöiden odotetaan tekevän yhä enemmän yhteistyötä koneiden kanssa eri työtehtävissä. Tämä vapauttaa ihmistyöntekijät keskittymään työssään tehtäviin, joita robotit eivät ole vielä kehittyneet tekemään riittävän hyvin. Ihmisten tulee olemaan tärkeää osata tehdä opiskelu- ja uravalintoja, jotka varmistavat sen, että heidän osaamisellaan on tarvetta työmarkkinoilla. Yksinkertaisesti työllistymisen edellytyksenä tulee olemaan taidot, joihin robottien osaaminen ei riitä. (McKinsey, 2017)

Automaatio tuo ihmisille mahdollisuuden painottaa työssään yhä enemmän taitoja ja osaamista, jotka ovat vaikeita opettaa roboteille kuten ongelmien ratkaisu, looginen ajattelukyky, luovuus, sosiaaliset ja emotionaaliset taidot, kyky valmentaa ja opastaa toisia sekä ammattitaitoon perustuva osaaminen. Vielä tällä hetkellä iso osa ihmisistä työskentelee tehtävissä, jotka eivät välttämättä

vaadi tällaisten taitojen osaamista ja käyttöä ollenkaan, mutta näistä taidoista tulee automaation edetessä yhä arvokkaampia. (McKinsey, 2017)

Korkean osaamistason työntekijöille odotetaan kovaa kysyntää tulevaisuudessa ja heille saattaa avautua uusia mahdollisuuksia itsenäiseen työskentelyyn. Työntekijät, joiden osaaminen on keskitasoa ja siten helpoiten automatisoitavissa, todennäköisesti voivat kouluttautua uudelleen kokonaan uusiin työtehtäviin, joita robotit eivät pysty hoitamaan ja päätyvät työskentelemään robottien kanssa eri tehtävissä. Matalan osaamistason työntekijöiden odotetaan joutuvan taistelemaan kovastikin työpaikoistaan, koska työnhakijoita tulee olemaan näihin työtehtäviin paljon. (McKinsey, 2017)

3.2 Työn tekemisen eri muodot

Vakituinen kokoaikatyö on edelleen työsuhteen muodoista yleisin. Kokoaikaisella työsuhteella tarkoitetaan työtä, jossa tehdään tyypillisesti viiden työpäivän ajan töitä tai 37,5 tai 40 työtuntia viikossa säännöllisesti. Vakituinen työsuhde, toisin sanoen toistaiseksi voimassa oleva työsuhde, päätetään joko työntekijän tai työnantajan aloitteen mukaan irtisanomisella. Osa-aikainen työ tarkoittaa sitä, että työtä tehdään viikossa alle kokoaikaista työtä koskevan työajan. Tyypillisesti tämä tarkoittaa noin 30 työtuntia viikossa, mutta se vaihtelee. (STTK ry, 2019)

Työsuhde on mahdollista sopia myös määräaikaiseksi, mikä tarkoittaa sitä, että työsuhde päättyy ennalta sovittuna ajankohtana. Kun solmitaan määräaikaisesta työsuhteesta, pitää työsopimuksessa olla kerrottuna peruste työn määräaikaaisuudelle sekä työn päättymisaika. Määräaikaiseenkin työsopimukseen on mahdollista sopia irtisanomisaika, jolloin sopimus voidaan päättää samoin perustein kuin vakituinen työsuhde. Lähtökohtana on kuitenkin se, että määräaikainen työsopimus jatkuu asetettuun ajankohtaan asti. Sekä vakituinen että määräaikainen työsuhde on mahdollista kuitenkin purkaa heti. Keikkatyö

on määräaikainen työsuhde, jossa työnantaja sekä työntekijä voivat sopia lyhytkestoisen keikkatyön tai projektin tekemisestä. (STTK ry, 2019)

Vuokratyö on viimeisten 10-20 vuoden aikana yleistynyt työn tekemisen muoto. Vuokratyössä työntekijä tekee sopimuksen yrityksen kanssa, jonka toimintaan kuuluu työvoiman vuokraaminen muille yrityksille. Työntekijällä on tässä tilanteessa työsuhde työvoimanvuokrausyrityksen kanssa, mutta itse työntekopaikka, palkka ja muut sellaiset asiat vaihtelevat sen mukaan missä työntekijän työpanosta tarvitaan. (STTK ry, 2019)

Määräaikaisen sopimuksen tekeminen vuokratyössä on täysin mahdollista ja edellyttää normaaleja perusteluja työn määräaikaisuudelle. Palkkaa työntekijälle maksetaan vuokratyönantajaa koskevan työehtosopimuksen perusteella. Jos vuokratyönantajaa ei ole sitomassa mikään työehtosopimus, silloin palkka maksetaan käyttäjäyritystä eli työntekopaikkaa koskevan työehtosopimuksen mukaisesti. (STTK ry, 2019)

Vaihteleva työaika on uusi työsopimustyyppi, johon liittyviä määräyksiä saatiin lisättyä Suomessa lakiin vasta vuonna 2018. Vaihtelevalla työajalla tarkoitetaan työsopimuksia, joissa työntekijän työaika voi vaihdella tietyn minimi- ja maksimimäärän välillä tai esimerkiksi jos työntekijä on sitoutunut tekemään työnantajalle töitä erikseen töihin kutsuttavana. Vaihtelevan työajan piiriin kuuluvat esimerkiksi ns. nollatuntisopimukset sekä tarpeen mukaan töihin kutsutavat työntekijät. Vaihtelevan työajan sopimusta ei lain mukaan saisi solmia, jos työnantajan tarve työvoimalle on kiinteä, eli työvoiman tarve ei ole todistettavasti vaihteleva. (Finlex, 2018)

Euroopan komission pyynnöstä on tehty tutkimuskatsauksia lähivuosina liittyen uusiin työnteon muotoihin, joita on alkanut näkyä eri puolilla Eurooppaa. Kesäkuussa 2018 julkaistun Overview of New Forms of Employment -raportin mukaan nämä uudet työskentelyn muodot muuttavat työnantajan ja työntekijän välistä suhdetta ja työtä tehdään pääosin muualla kuin työnantajan tiloissa. Tällaiset työt myös vaikuttavat vaativan paljon tietotekniikan ja erilaisten kommunikointivälineiden käyttöä. (Mandi, I., Biletta, I. 2018)

Strateginen työntekijöiden jakaminen on yksi tällainen uusi järjestely. Siinä useampi yritys muodostaa keskenään sopimuksen, jonka avulla he voivat lainata työntekijöitä toisilleen erilaisiin työtehtäviin tyypillisesti kierrättäen työntekijöitä yritysten välillä. Jokainen työnantaja kantaa yhdessä vastuun ja riskit, eikä työnantajaryhmän tavoitteena ole hyötyä järjestelystä taloudellisesti. (Mandi, I., Biletta, I. 2018)

Yhden työn jakaminen useamman työntekijän kesken on toinen uusi ilmiö. Tämä tarkoittaa tilannetta, jossa täyttääkseen yhden täysipäiväisen työpaikan, työnantaja palkkaa esimerkiksi kaksi eri työntekijää tekemään työn puoliksi saman sopimuksen puitteissa. Tämä on eräänlainen osa-aikatyön muoto. Tällaiseen järjestelyyn ei olla missään vielä varauduttu lakien ja säännösten puolesta, niin työnantaja ja työntekijät päättävät työn ehdoista hyvin vapaasti keskenään. (Mandi, I., Biletta, I. 2018)

Erikoistuneita eri alojen asiantuntijoita voidaan myös palkata väliaikaisin sopimuksin tekemään yhden tietyn työn tarvittaessa. Työntekijä voi tällaisessa tilanteessa olla yrityksen palkkalistoilla, tarjota palvelujaan itsenäisenä urakoitsijana tai kolmannen osapuolen kuten vuokratyöyrityksen kautta. Työntekijän sovittu työtehtävä voi olla vaikkapa yhden tietyn monimutkaisen ongelman ratkaisu yritykselle. Tämän järjestelyn ei ole tarkoitus olla pysyvää vaan työntekijän tarve on täysin väliaikainen. Järjestelyä kutsutaan nimellä väliaikainen työnjohtaminen. (Mandi, I., Biletta, I. 2018)

Muita raportissa mainittuja uusia työjärjestelyjä ovat:

- Satunnainen työ: Satunnaisella työllä tarkoitetaan työtä, joka ei ole vakaata eikä jatkuvaa ollenkaan. Työntekijä tekee töitä silloin tällöin erikseen töihin kutsuttavana.
- ICT-pohjainen liikkuva työ: Työtä, joka voidaan tehdä missä ja milloin vain käyttäen apuna tietotekniikkaa kuten älypuhelimia, tabletteja jne. Tällainen työjärjestely on täysin ajasta ja paikasta riippumaton.

- Etuseteliin perustuva työ: Työnantaja hankkii rahan sijasta esimerkiksi valtion tarjoamalla etusetelillä itselleen väliaikaisia työntekijöitä tiettyihin tehtäviin. Tätä järjestelyä käytetään paljon kotitalouspalveluita tarjoavissa yrityksissä sekä maataloustyössä.
- Portfolioon perustuva työ: Tyypillisesti freelancereiden ja yksityisyrittäjien suosima työjärjestely, jossa työtä tehdään monille eri yrityksille ja olennaista on osata esitellä sekä markkinoida omaa osaamistaan.
- Alustatyö: Työnantajat sekä työntekijät kerääntyvät internetissä sijaitsevalle työnvälitysalustalle. Työnantajat hakevat näillä alustoilla tyypillisesti henkilöitä, jotka voivat tarjota heille tiettyjä palveluita tai ratkaisuja tiettyihin ongelmiin maksua vastaan.
- Yhteistyöhön perustuva itsensä työllistäminen: Henkilöt työllistävät itse itsensä, mutta hallinnoivat yhdessä esimerkiksi yhteistä toimitilaa, tai toimivat eri tiloissa, mutta hoitavat yhdessä esim. markkinointia ja strategista suunnittelua. Myös niin kutsutut sateenvarjojärjestöt kuuluvat tähän joukkoon. Sateenvarjojärjestöt hoitavat esimerkiksi laskutuksen ja verotukselliset asiat samalla kun itseään työllistävät henkilöt kuitenkin toimivat itsenäisesti ja ovat vastuussa työnsä riskeistä. (Mandi, I., Biletta, I. 2018)

4 KEVYTYRITTÄJYYS

Kevytyrittäjäyys on viime vuosina paljon julkisuutta saanut uusi työntekemisen muoto. Kevytyrittäjäyys tarkoittaa yrittäjämäistä itsensä työllistämistä tavalla, joka ei vaadi toiminimen tai Y-tunnuksen hankkimista. Kevytyrittäjä etsii itse omat asiakkaansa ja määrittelee omat työaikansa sekä työnsä hinnoittelun, mutta hoitaa työn laskutuksen ja viranomaisasiat erillisen palveluntarjoajan eli laskutuspalvelun kautta. (SLP Group Oy:n www-sivut, 2018) Laskutuspalveluita on olemassa useita täällä Suomessa ja niistä varmaan tunnetuin on Ukko. Ukko laskutuspalvelua ylläpitävän yrityksen virallinen nimi on SLP Group Oy ja viittaaan heihin lähdemerkinnöissä käyttäen yrityksen virallista nimeä.

Kevytyrittäjäyden kerrotaan olevan työn tekemisen muotona hyvä sellaisille ihmisille, jotka haluavat työskennellä yrittäjämäisesti päättäen työajoistaan, hinnoistaan, asiakkaistaan, mutta eivät halua hypätä suoraan kiinni täysiveriseen yrittäjäyteen heti. Kevytyrittäjäyys voi olla hyvä tapa tehdä sivutoita tavallisen palkkatyön tai opiskelun ohella lisäansioiden hankkimiseksi. Kevytyrittäjäyttä tarjotaan vaihtoehtona myös ihmisille, jotka tekevät satunnaisesti laskutettavaa esim. kausiluontoista tai harrastepohjaista keikkatyötä. (SLP Group Oy:n www-sivut, 2018)

Kevytyrittäjäyys sopii erittäin hyvin esimerkiksi oman liikeidean testaamiseen, erilaisten projektien laskuttamiseen sekä erilaisissa työporukoissa toimimiseen esim. siivousrinki tai remonttiporukat. (Johanna Setänen 2018) Ukko-laskutuspalvelu kertoo sivuillaan, että heidän asiakkaistaan 86 prosenttia on sitä mieltä, että kevytyrittäjänä toimiminen toimii helppona väylänä oikeaan yrittäjäyteen. (SLP Group Oy:n www-sivut, 2018)

Sitran ja Eezyn yhteistyössä tekemän kyselytutkimuksen mukaan vuonna 2015 kevytyrittäjänä toimivista henkilöistä oli miehiä 64 prosenttia ja naisia 36 prosenttia. Ikäjakaumaa tarkasteltaessa kevytyrittäjiä löytyi eniten ikäryhmästä 31-45 vuotiaat ja toiseksi eniten ikäryhmästä 46-57 vuotiaat. Eniten kevytyrittäjänä toimivia henkilöitä löytyi Suomessa Uusimaan alueelta näiden tilastojen

mukaan. Koulutukseltaan suurin osa kevytyrittäjistä oli suorittanut toisen asteen tutkinnon ja määrällisesti heidän jälkeensä tulivat alemman korkeakoulututkinnon sekä ylemmän korkeakoulututkinnon suorittaneet henkilöt. (Uusi Työ ry:n www-sivut, 2018)

4.1 Kenelle kevytyrittäjäisyys sopii?

Kevytyrittäjäisyys sopii parhaiten epäsäännöllisten tulojen hankintaan. Jos työtä sen sijaan on paljon tai sen määrä kasvaa reilusti kuten myös työstä saatavat tulot, niin oman Y-tunnuksen hankkiminen ja virallisesti yrittäjänä toimiminen voi lopulta tulla edullisemmaksi vaihtoehdoksi. Kevytyrittäjän pitää tarkkailla työtilannettaan ja tarvittaessa muuttaa asemansa yksityiseksi elinkeinonharjoittajaksi, jos se on parempi vaihtoehto nykyhetkessä. (Jari Keinonen 2018)

Kevytyrittäjänä toimivia henkilöitä löytyy eniten ammattialoilta, joissa keskeisessä asemassa on oman työn ja osaamisen myynti. Eniten kevytyrittäjiä löytyy tällä hetkellä rakennus-, terveydenhuolto- kauneudenhoito-, IT- sekä ICT-alojen ammattilaisista sekä käsityöammateista. (Johanna Setänen 2018)

Kevytyrittäjänä on mahdollista toimia useammalla toimialalla ja laskuttaa useampaa eri toimeksiantajaa tehdystä työstä. Laskutusyrityksen kautta työskennellessä ei synny työsuhdetta eri toimeksiantajiin ja he eivät tällöin ole vastuussa työnantajana toimimiseen kuuluvista lakisääteisistä velvollisuuksista. Tämä parantaa kevytyrittäjänä toimivan henkilön työmahdollisuuksia, kun eri toimeksiantajat voivat näin tilata laskulla erilaisia työtehtäviä tarpeen mukaan. (Eezy osuuskunnan www-sivut, 2019)

Tehdyn työn laskuttaminen ulkomaisilta toimeksiantajilta ei ole mikään ongelma myöskään. EU-alueella laskutus tapahtuu niin, että lasku lähtee verottomana laskutuspalvelusta eteenpäin ja veron maksamisen vastuu siirtyy laskun saajalle. EU-alueella toimivalle toimeksiantajalle lähetettävässä laskussa

pitää lukea toimeksiantajan alv-numero. Jos laskutetaan EU:n ulkopuolista toimeksiantajaa, laskun arvonlisävero on 0 prosenttia. (Eezy osuuskunnan www-sivut, 2019)

Tehdyn työn ohella on mahdollista laskuttaa myös työhön kuuluvia tarvike- tai materiaalihankintoja sekä mahdollisia matkakustannuksia, jos toimeksiantajan kanssa on sovittu niin. Kun laskutetaan kuluja, on niiden arvonlisäverokanta sama kuin laskutettavan työn, tämä pätee myös käänteisen arvonlisäveron kohdalla. Laskutettavien matkakulujen ei tarvitse noudattaa verottajan sääntöjä ja niiden tarkka suuruus on sovittavissa toimeksiantajan kanssa henkilökohtaisesti. (Eezy osuuskunnan www-sivut, 2019)

4.2 Kevytyrittäjäyys ja toimeksiantosopimus

Kevytyrittäjä ja hänen asiakkaansa sopivat tehtävästä työstä tekemällä toimeksiantosopimuksen. Toimeksiantosopimus asiakkaan kanssa on kahdesta kevytyrittäjän tärkeimmästä sopimuksesta toinen, ensimmäinen on laskutuspalvelu yrityksen kanssa tehtävä sopimus. On tärkeää tehdä toimeksiantosopimus asiakkaan kanssa kirjallisena, jotta saadaan todistusaineistoa siitä, että kyseessä ei ole työsuhde, vaan yrittäjämäinen toimeksiantosuhde. (Lindfelt, 2017)

Mitä sitten tulisi mainita kevytyrittäjän ja asiakkaan välisessä toimeksiantosopimuksessa, jotta se olisi hyvin tehty. Oma Pajan sivustolla julkaistussa lakimies Villy Lindfeltin blogikirjoituksessa löytyi listattuna seuraavia asioita: Toimeksiantosopimuksessa olisi hyvä mainita sopimuksen tausta ja tarkoitus, palveluiden sisältö sekä laajuus, palveluiden laatua koskevia kuvauksia, toimitettavat aineistot, osapuolten juridinen suhde, toimeksisaajan yleiset velvoitteet, asiakkaan velvoitteet, etämyyntiehdot, jos kyse kuluttajakaupasta sekä sopimuksen voimassaoloa koskevat tiedot. (Lindfelt, 2017)

Osapuolten juridinen suhde on siltä osin hyvin tärkeä mainita, että varmistetaan kummankin osapuolen toimivan sopimuksessa itsenäisinä elinkeinonharjoittajina eikä kyseessä ole työsuhde. Tämä malli sopii blogin kirjoittajan mukaan parhaiten käytettäväksi, kun myydään asiantuntijapalveluita ja muokkauksen kautta sopii muuhunkin tarkoitukseen. (Lindfelt, 2017)

4.3 Kevytyrittäjäyys, starttiraha ja verotus

Moni kevytyrittäjäksi aikova varmasti miettii, onko mahdollista siirtyä kevytyrittäjyydestä normaaliin yrittäjyyteen menettämättä oikeutta starttirahaan. Ukko ohjeistaa ihmisiä varmistamaan TE-toimistolta, mitä mieltä he ovat siitä, että laskutuspalvelua käyttänyt kevytyrittäjä siirtyy elinkeinonharjoittajaksi ja säilyykö oikeus saada starttirahaa. Starttirahaa hakiessa kevytyrittäjänä toimiminen voidaan ehkä nähdä jopa positiivisena asiana, jos se mainitaan hakemuksessa. (SLP Group Oy:n www-sivut, 2018) Eezyn edustaja mainitsi kevytyrittäjyyttä koskevalla luennolla, että heidän tietojensa mukaan sivutoimisena kevytyrittäjyyden aloittanut henkilö ainakin voisi saada starttirahaa, kun yritystoiminta muuttuu päätoimiseksi. (Johanna Setänen 2018)

Verotuksessa kevytyrittäjä lokeroidaan useimmiten palkansaajaksi, poikkeuksellisesti yrittäjäksi. Sillä on paljonkin merkitystä, onko kevytyrittäjän verotuksellinen status palkansaaja vai yrittäjä. Esim. arvonlisäverotus toimii eri tavoin näiden kahden välillä. Palkansaajastatuksella on myös oikeus verovapaisiin matkakustannusten korvauksiin. (Koskenranta 2018)

Laskutuspalveluyrityksillä on mahdollisuus tehdä sopimus, jonka perusteella heidän kauttaan toimivat henkilöt ovat oikeutettuja saamaan työperusteisen palkkionsa nimenomaan palkkana. Tällöin sovitaan muodollinen työsuhde laskutuspalvelun sekä heidän asiakkaidensa välille ja siten palkansaajastatus. Jos tällaista sopimusta ei ole tehty, voidaan tietyn edellytyksin sen sijaan käsitellä kevytyrittäjää verotuksessa yrittäjänä. (Koskenranta 2018)

Jotta kevytyrittäjän tilanne voidaan verotuksessa käsitellä yrittäjänä, tulee työkorvauksen tunnusmerkkien täytyä. Työkorvauksen tunnusmerkit ovat verohallinnon mukaan se, että työ on itsenäistä ja että tietyt sopimusehtoihin ja palkkion määritykseen liittyvät seikat täyttyvät. Työn itsenäisyydellä tarkoitetaan sitä, että ei ole olemassa työnjohtoa tai muunlaista työn valvontaa. (Koskenranta 2018)

4.4 Kevytyrittäjäyys ja tulorekisteri

Tulorekisteri otettiin käyttöön vuoden 2019 alusta alkaen. Se on sähköinen tietokanta, johon aletaan kerätä yksilötasolla suomalaisten ja Suomessa työtä tekevien palkka-, etuus-, sekä eläketiedot. Tulorekisteri on osa hallituksen kärkihanketta digitalisoida julkista hallintoa. Tulorekisterin tavoite työnantajien näkökulmasta on tuoda selkeyttä ja yksinkertaisuutta työnantajia koskevaan ilmoitusvelvollisuuteen. Työnantajat ilmoittavat tulorekisteriin tiedot maksetuista palkoista, sekä mahdolliset lisätiedot ja näitä tietoja käyttävät tahot, kuten Kela, ne sieltä tarkistavat. (Verohallinnon www-sivut, 2019)

Tulonsaajien osalta tulorekisteri helpottaa asioimista viranomaisten kanssa, kun kaikki palkkatiedot, tiedot maksetuista etuuksista sekä eläkkeistä ovat kätevästi saatavissa reaaliajassa yhdestä paikasta. Tulonsaajat voivat tarkastella omia tallennettuja tietojaan tulorekisterissä, silloin kun haluavat. Yksi hyvin selvä hyöty on se, että tulonsaaja pystyy tulorekisterin kautta tarkistamaan, että onhan häntä koskevat työnantajavelvoitteet hoidettu ja näin tällaiset puutteet tulevat ilmi nopeammin kuin aiemmin oli mahdollista. (Verohallinnon www-sivut, 2019)

Tulorekisterin tavoite tiedonkäyttäjien näkökulmasta on automatisoida prosesseja. Se helpottaa asiointia muiden tiedonkäyttäjätahojen kanssa sekä mahdollistaa reaaliaikaista valvontaa. Tiedonkäyttäjät saavat tulorekisterin avulla

ajantasaisen tietokannan palkka-, etuus-, ja eläketiedosta, jotka helpottavat heidän työtänsä. Viranomaisilla on tulorekisterissä pääsy vain niihin tietoihin, joihin heillä on oikeudet. Tulorekisteri ei laajenna viranomaisten oikeuksia entisestään. Tulonsaajien ei tarvitse enää itse toimittaa tiedonkäyttäjätahoille, kuten viranomaisille tulotietojaan, mikä nopeuttaa asiointia. (Verohallinnon www-sivut, 2019)

Verohallinnon ohjeistuksen mukaan kevytyrittäjien laskutuspalveluyrityksen kautta saama tulo pitää ilmoittaa tulorekisteriin palkkana, koska laskutuspalvelu ja kevytyrittäjä voivat sopia yhdessä verotuksellisen työsuhteen muodostumisesta välilleen. Työsuorituksen tilaajan laskutuspalvelulle maksamaa määrää käsitellään työkorvauksena, mutta kun laskutuspalvelu maksaa tämän edelleen työn suorittajalle, se käsitellään palkkana. Verohallinnon mukaan laskutuspalveluyritys kuuluu normaalien työnantajavelvoitteiden piiriin ja maksetuista palkoista pitää toimittaa ennakonpidätys ja työnantajan sairausvakuutusmaksu. (Verohallinnon www-sivut, 2019) Vakuutusasioissa kevytyrittäjiä käsitellään kuitenkin tästä poikkeavasti yrittäjinä, kuten eläkeasioita koskevassa osiossa kerron.

Kun puhutaan matkakustannusten ilmoittamisesta, niin pitää huomioida, että tyypillisesti työsuorituksen tilaaja sekä työn suorittaja (kevytyrittäjä), sopivat yhdessä kokonaissummasta, jonka työn tilaajan maksaa laskutuspalveluyritykselle suoritetusta työstä. Tällöin laskutuspalvelu tilittää tästä kokonaissummasta omat kulunsa ja palkkionsa ja sen jälkeen jäävä summa maksetaan työn suorittajalle. Kun tätä järjestelyä käytetään, ei matkakustannuksia korvata erikseen maksetun palkan lisäksi ja siksi ne eivät ole verovapaita. (Verohallinnon www-sivut, 2019)

Jos matkakustannusten korvauksia maksetaan luonnolliselle henkilölle, eli henkilölle, jolla ei ole Y-tunnusta, niin niistä ei tarvitse toimittaa ennakonpidätystä. Matkakustannusten korvaukset ovat tällöinkin kuitenkin työn suorittajan veronalaista tuloa. Matkakustannukset ilmoitetaan tulorekisteriin ja työn suorittajan pitää itse vaatia omassa verotuksessaan niiden vähentämistä. (Verohallinnon www-sivut, 2019)

Kevytyrittäjien ja laskutuspalvelujen osalta tulorekisteri vaikuttaa siten, että laskutuspalvelu ilmoittaa tulorekisteriin kevytyrittäjille maksamansa palkat viiden päivän sisällä siitä, kun ne on laskettu. Kevytyrittäjien ja heidän asiakkaidensa ei tarvitse huolehtia tulorekisteriin ilmoittamisesta. (SLP Group Oy:n www-sivut, 2019)

Tulorekisterin povataan olevan hyödyksi keikkatyöläisille. Tämä alkoi näkyä huhtikuussa 2019 voimaantulleessa laissa, jossa työttömyysturvan määrä määräytyy palkanmaksukuukauden perusteella, eikä sen milloin työ on tehty. Aiemmin työttömyysturvan määrä määriteltiin kuukaudelta, jolloin työtä oli tehty, vaikka palkanmaksu tapahtuisi myöhemmin. Soviteltu työttömyysturva muutettiin tämän ansiosta ansaintaperusteisesta maksuperusteiseksi. Esimerkiksi kesäkuussa tehdään työtä ja siitä tulee palkka heinäkuussa ja tällöin tehty työ vaikuttaa heinäkuun työttömyysetuuteen, eikä kesäkuun. (SLP Group Oy:n www-sivut, 2019)

4.5 Kevytyrittäjäyys ja vakuutukset

Laskutuspalveluja käyttävät kevytyrittäjät luokitellaan eläkevakuutusta koskevissa asioissa yrittäjiksi. Eli kuten tavallisten yrittäjien, on myös kevytyrittäjien hankittava YEL-vakuutus, jos heidän tulonsa ylittävät YEL-vakuutuksen minimirajaehdon. Kevytyrittäjä voi hankkia myös vapaaehtoisen YEL-vakuutuksen, jos hänen tulonsa alittavat tämän minimirajaehdon. Niin yrittäjät kuin itsensä työllistäjät maksavat YEL-maksua sen perusteella minkä verran arvioivat itse oman vuosittaisen vuosityötulon olevan. (Eezy osuuskunnan www-sivut, 2018) Kevytyrittäjillä ei ole mahdollisuutta hankkia TyEL-vakuutusta, vaikka he saisivat laskutuspalveluyrityksen kautta tekemästään työstä nimenomaan palkkana luokiteltavaa tuloa.

Laskutuspalveluyritykset voivat myös tarjota kevytyrittäjälle mahdollisuutta antaa laskutuspalvelulle valtuutus hallinnoida YEL-vakuutusta, jolloin

kevytyrittäjän ei tarvitse itse huolehtia vakuutuksen hankkimisesta, maksujen hoitamisesta tai muustakaan. Esimerkiksi Eezy tarjoaa mahdollisuutta hallinnoida vakuutusasioita kevytyrittäjän puolesta hänen suostumuksellaan. Eezy:n toimintaan ei kuulu lakisääteisen eläkevakuutuksen ottamisen valvominen, joten se on kevytyrittäjän vastuulla ja hänen pitää itse huolehtia siitä, että YEL-vakuutus hankitaan, jos sen edellytykset täyttyvät. (Eezy osuuskunnan www-sivut, 2018)

Hetkeksi siirryn tässä kohtaa eläketurvasta tapaturmavakuutusasioihin. Kevytyrittäjien puutteellinen vakuutusturva on vuosien mittaan noussut puheenaiheeksi. Koska kevytyrittäjät luokitellaan eläkevakuutusta koskevissa tilanteissa yrittäjäksi niin laskutuspalveluyhtiö tai työn toimeksiantaja eivät voi toimia työnantajan ominaisuudessa maksaen vakuutusturvaa työn suorittajalle. Monet laskutuspalveluyritykset ovat kuitenkin ottaneet tehtäväkseen hankkia asiakkailleen vapaaehtoisen vakuutusturvan. Se ei kuitenkaan aivan täysin vastaa lakiin perustuvaa vakuutusturvaa. Esimerkiksi Ukko kertoo, että heidän palveluihinsa kuuluva tapaturmavakuutus korvaa töissä sattuneita tapaturmia, mutta ammattitaudit ja työmatkatapaturmat jäävät sen ulkopuolelle. (SLP Group Oy:n internetsivut, 2019)

Kevytyrittäjä voi vapaaehtoisesti hankkia itselleen YEL-vakuutuksen jo pienemmillä tuloilla, mutta monen kevytyrittäjän ei ajatella ymmärtävän vakuutuksen olemassaolon tarpeellisuutta. Tämä aiheuttaa ongelmia siinä mielessä, että vapaaehtoinen yrittäjän tapaturmavakuutus olisi mahdollista kevytyrittäjänkin hankkia, mutta vain jos YEL-vakuutus on voimassa. (TTT-Kustannus Oy, 2018)

4.6 Kevytyrittäjäyys ja työttömyysturva

Vuoden 2018 tammikuussa astui voimaan muutos työttömyysturvalakiin, jonka avulla työtön henkilö voi aloittaa kevytyrittäjänä toimimisen menettämättä heti

oikeuttaan nostaa ansiopäivärahaa. Tämä uusi lakimuutos takaa sen, että aloitteleva kevytyrittäjä voi saada ansiopäivärahaa 4 kuukauden ajan, ilman, että hänen kevytyrittäjän status tai yritystoiminta estää sen. (SLP Group Oy:n www-sivut, 2018)

Ennen tätä uutta lakimuutosta työttömän henkilön aloittaessa yritystoiminnan harjoittamisen, jo kahden viikon kestävä päätoiminen yritystoiminta olisi estänyt ansiopäivärahan saamisen kokonaan. Kyseessä on huomattava helpotus kevytyrittäjyyttä tai yritystoiminnan aloittamista harkitseville työttömille alkuun pääsemiseksi. (SLP Group Oy:n www-sivut, 2018)

Kun työtön henkilö aloittaa työskentelyn laskutuspalveluyrityksen kautta hänen kannattaa ilmoittaa siitä TE-toimistoon niin pian kuin mahdollista. Työttömyysetuutta kannattaa hakea kolmen kuukauden sisällä siitä ajankohdasta, josta alkaen sitä haluaa saada. Päiväraha-ilmoitukseen kannattaa kirjoittaa, että työskentely on aloitettu. Hakemukseen pitää liittää jonkinlainen ilmoitus tuloista, kuten laskutuspalvelusta hankittu pakkalaskelma esimerkiksi. (Yleinen työttömyyskassa YTK:n www-sivut, 2018)

Työttömyysetuudet ovat jaettavissa kolmeen ryhmään: peruspäiväraha, ansiosidonnainen päiväraha ja työmarkkinatuki. Jos työttömyysetuutta hakeva henkilö kuuluu työttömyyskassaan ja on täyttänyt työssäoloehdon, hän voi hakea ansiosidonnaista päivärahaa. Jos taas työttömyyskassan jäsenyyttä ei ole, mutta työssäoloehto täyttyy, niin silloin on mahdollista hakea päivärahaa työttömyysetuutena. Jos kumpikaan ehto ei täyty, työttömyyskassan jäsenyys eikä työssäoloehto, silloin henkilö on oikeutettu työmarkkinatukeen. (Yleinen työttömyyskassa YTK:n www-sivut, 2018)

Työssäoloehdolla tarkoitetaan ennen työttömyyttä tapahtunutta työskentelyä. Päivärahaa tai ansiosidonnaista päivärahaa, ei voida maksaa, ellei tämä ehto täyty. Työssäoloehdon määritelmä vaihtelee sen mukaan, onko kyseessä yrittäjä vai palkansaaja. Palkansaajalla työssäoloehto täyttyy, jos hän on 28 kuukauden sisällä vähintään tehnyt töitä 26 kalenteriviikon verran. Jokainen kalenteriviikko, jona työtä on tehty vähintään 18 tuntia, luetaan mukaan.

Työssäoloehtoon kuuluu myös palkkaukseen liittyviä vähimmäismäärävaatimuksia. (Yleinen työttömyyskassa YTK:n www-sivut, 2018)

Yrittäjän työssäoloehto onkin sitten vähän monimutkaisempi asia. Yrittäjän työssäoloehdon täyttymiseen vaaditaan 15 kuukautta yrittäjänä työskentelyä 48 kuukauden ajanjakson aikana. Työtulon pitää olla vähintään 1048 euroa kuukaudelta, jotta kuukausi voidaan lukea mukaan työssäoloehtoon. Vähintään 4 kuukautta kestäneet työskentelyjaksot otetaan huomioon työssäoloehtoa tarkasteltaessa. (Yleinen työttömyyskassa YTK:n www-sivut, 2018)

Jos työssäoloehto täyttyy ja henkilö on yrittäjäkassan jäsen, hän voi anoa ansiosidonnaista päivärahaa, Jos työssäoloehto täyttyy, mutta henkilöllä ei ole yrittäjäkassan jäsenyyttä, hän voi hakea peruspäivärahaa. (Yleinen työttömyyskassa YTK:n www-sivut, 2018)

Työ ja elinkeinoministeriö teki aiemmin vuonna 2016 selvityksen siitä, mitkä ovat itsensä työllistämistä harkitsevien henkilöiden mahdolliset ongelmat liittyen työttömyysturvaan. Tämä selvitys julkaistiin samana vuonna ja toimi pohjana lakimuutoksille, joilla pyritään parantamaan yrittäjyyttä tai muuta itsensä työllistämiskeinoa harkitsevien henkilöiden mahdollisuuksia yhteensovittaa työttömyysturvaa ja yritystoiminnan aloittamista. (SLP Group Oy:n www-sivut, 2018)

5 LASKUTUSPALVELUT

Kevytyrittäjä ulkoistaa työnsä laskutuksen ja muut viranomaisasiat laskutuspalveluyritykselle, jotta hän voi keskittyä tekemään työtään ja joku muu huolehtii työnteon sivutoimista. (Eezy osuuskunnan www-sivut, 2018) Eezy oli aikanaan Suomessa ensimmäisiä perustettuja laskutuspalveluyrityksiä. He aloittivat toimintansa vuonna 2008. Laskutuspalveluyrityksiä on nykyisin Suomessa jo hyvin monta, niistä tunnetuimmat ovat Eezy lisäksi Ukko, OP Kevytyrittäjäyys ja Odeal. (Omapaja Oy:n www-sivut, 2018)

Laskutuspalveluilla on yleensä käytössään näppärät valmiit laskutusohjelmat. Näitä käyttämällä kevytyrittäjät voivat helposti ja nopeasti laskuttaa asiakkailtaan tekemiään töitä joutumatta miettimään, että mitä merkintöjä laitetaan mihiin laatikkoon, kun kaikki on selitetty tarkkaan. (OmaPaja Oy:n www-sivut, 2018)

Laskutuspalvelun käyttäjäksi rekisteröityminen ei yleensä maksa mitään eikä palvelun käytöstä aiheudu juoksevia kuluja. Laskutuspalvelu laskuttaa asiakkailtaan yleensä prosenttipohjaisen maksun palvelujensa käytöstä ja se laskeaan aina lähetettävän laskun kokonaissummasta. Eli palvelun käytöstä peritään maksua vasta kun yritystoiminta alkaa tuottaa tuloa. (OmaPaja Oy:n www-sivut, 2018)

Laskutuspalvelujen laskuttamat palkkiot vaihtelevat noin 3-7 prosentin välillä. Esimerkiksi Eezy-laskutuspalvelu veloittaa asiakkailtaan palkkiota tilanteen mukaan 3-5 prosentin mukaan. (Jari Keinonen 2018) Laskutuspalvelun käytön voi lopettaa milloin tahansa eikä siitä aiheudu ylimääräisiä kustannuksia. Laskutuspalveluiden kokeilemisesta ja käyttämisestä pyritään näin tekemään mahdollisimman helppoa. (Eezy osuuskunnan www-sivut, 2019)

5.1 Laskutus ja palkanmaksu

Oman työn laskuttaminen laskutuspalvelun kautta tapahtuu täyttämällä laskutusluonnos ja toimittamalla sen laskutuspalvelulle. Jokaisella laskutuspalveluyrityksellä on oma laskutus pohja, johon laitetaan laskutettavasta työstä kaikki oleelliset tiedot. Eezy ainakin ilmoittaa tarkistavansa jokaisen laskun ennen kuin se lähetetään eteenpäin, jotta estetään mahdolliset virheet laskun tekemisessä. (Eezy osuuskunnan www-sivut, 2019)

Laskutuspalvelut tarjoavat käyttäjilleen myös palkkalaskuria, jolla on helppo laskea, että minkä verran tehdystä työstä pitää laskuttaa, jos siitä haluaa tietyn palkkasumman saada. Eezy-laskutuspalvelun mukaan työn veloitus hinta ei saa alittaa alan taulukkopalkkaa ja alan yleissitova työehtosopimus toimii ohjeena asiasta. Jos työstä aiheutuu erinäisiä muita kuluja, ne voi merkitä myös tähän palkkalaskuriin. (Eezy osuuskunnan www-sivut, 2019)

Jos tulee sellainen tilanne, että laskutettuun työhön ei saada maksusuoritusta, laskun maksajalle toimitetaan kaksi maksumuistutusta laskutuspalvelun toimesta ja sen jälkeen velka on mahdollista siirtää perintäyhtiölle. Tästä ei aiheudu kuluja laskun lähettäjälle. (Eezy osuuskunnan www-sivut, 2019)

Laskutuspalvelun käyttäjä saa itse määrittää milloin hän haluaa palkkansa saada. Saapuneita maksusuorituksia laskutetuista töistä pystyy seuraamaan palvelun extranetissä, eli sisään kirjautuneena käyttäjänä. Käyttäjä voi päättää, jos niin haluaa, että kaikki maksut tulevat läpi suoraan hänelle, kun suoritus on tullut, tai jokin tietty päivä kuukaudessa. Palkkatodistuksen voi tulostaa ulos laskutuspalvelun extranetistä halutessaan. (Eezy osuuskunnan www-sivut, 2019)

5.2 OP Kevytyrittäjä

Osuuspankin lanseeraama palvelupaketti on aivan omanlaisensa verrattuna muihin laskutuspalveluyrityksiin ja niiden tarjontaan. Merkittävä ero muihin laskutuspalveluyrityksiin on se, että rekisteröityessään OP Kevytyrittäjä-palvelun käyttäjäksi asiakas saa itselleen Y-tunnuksen. (Pivo Wallet Oy:n www-sivut., 2018)

Muut laskutuspalvelut tarjoavat mahdollisuuden yrittäjämäiseen toimintaan ilman Y-tunnusta, Osuuspankin palvelussa Y-tunnuksen saaminen on olennainen osa palvelua. Osuuspankki nimenomaan mainitsee palvelunsa internetsivulla, että heidän OP Kevytyrittäjä-palvelunsa käyttäminen tarkoittaa yksityiseksi elinkeinonharjoittajaksi ryhtymistä. (Pivo Wallet Oy:n www-sivut., 2018)

Toinen erikoisuus Osuuspankin palvelussa on se, että he lupaavat hoitaa kevytyrittäjän kirjanpidon kaikkien muiden tehtävien ohella. Muuten he tarjoavat laskutuspalvelun, maksuliikenteen automatisoinnin, YEL-vakuutuksen sekä chat- ja puhelintukea palvelujensa käyttäjille. (Pivo Wallet Oy:n www-sivut., 2018)

Osuuspankin idea tässä näyttää siis olevan tarjota asiakkaille normaalia toimimisyrittäjyyttä niin, että Osuuspankki kuitenkin hoitaa kaikki yrittäjän paperityöt, viranomaisasiat, kirjanpidon sekä maksuliikenteen seurannan ilman, että yrittäjän itse tarvitsee niistä huolehtia. Osuuspankki hoitaa yrittäjän puolesta tällöin monet tyypilliset tilitoimistoille ulkoistettavat työtehtävät.

6 VAIHTOEHTOJA KEVYTYRITTÄJYYDELLE

Tässä osiossa tarkastelen eroavaisuuksia kevytyrittäjyyden ja parin muun itsensä työllistämisen vaihtoehdon välillä. Minua kiinnostavat erityisesti kevytyrittäjyyden vertailu toiminimiyrittäjyyteen ja osuuskuntatoimintaan.

6.1 Yrittäjyys vaihtoehtona

Yksityinen elinkeinonharjoittaja, eli toiminimiyrittäjyys on ehkä helpoin tie yhden henkilön yritystoiminnan aloittamiseen. Yksityinen elinkeinonharjoittaja perustaa yrityksen sekä solmii erilaiset sopimukset ja sitoumukset yksin omiin nimiinsä. Yrittäjä on itse vastuussa kaikista tekemisistään niin henkilökohtaisella kuin yritystoimintaan kuuluvalla omaisuudellaan. (Suomen yrittäjien keskusjärjestön www-sivut, 2018)

Toiminimeä perustettaessa ei tarvita erillisiä perustamisasiakirjoja tai muita muodollisuuksia. Toiminimen perustaminen hoituu kätevästi ilmoituksella kaupparekisteriin. Perustamisilmoituksen saa tehtyä helpoiten lataamalla Patentti- ja rekisterihallituksen internetsivuilta tähän tarkoitukseen valmistetun valmiin lomakkeen, täyttämällä sen ja toimittamalla sen kaupparekisteriin. (Suomen yrittäjien keskusjärjestön www-sivut, 2018)

Toiminimen rekisteröinti ei toki ole pakollista, mutta suositeltavaa tietyissä tilanteissa kuten silloin jos yritys harjoittaa luvanvaraista elinkeinotoimintaa, toimii oman asunnon ulkopuolisessa toimipaikassa tai käyttää apulaisinaan muita henkilöitä, jotka eivät ole yrittäjän aviopuolisoita tai perheenjäseniä. Toiminimen rekisteröimiselle voi myös tulla tarve verotuksellisista syistä, kuten arvonlisäverovelvollisen liiketoiminnan vuoksi. (Suomen yrittäjien keskusjärjestön www-sivut, 2018)

Toiminimiyrittäjyys sopii hyvin henkilöille, jotka ovat jo ehkä kokeilleet yrittäjämäistä toimintaa vaikkapa kevytyrittäjyyden muodossa ensin ja saaneet siten kokemusta sekä itsevarmuutta yrittäjänä toimimiseen. Toinen asia mikä puhuu paljon toiminimiyrittäjyyden puolesta, on se, että jos yritystoiminnasta saatavat tulot ovat niin suuret, että on vain yksinkertaisesti kustannustehokkaampaa tehdä työtä Y-tunnuksen omaavana yrittäjänä kuin kevytyrittäjänä.

6.2 Työosuuskunta vaihtoehtona

Osuuskunta on yritysmuoto, jonka tavoite on tukea kaikkien jäsentensä elinkeinotoimintaa, taloudenpitoa sekä muita yhteisiä päämääriä. Osuuskunnan jäsenet hyödyntävät osuuskunnan tarjoamia palveluja. Osuuskunnan jäsenmäärää tai pääomaa ei ole ennalta määritetty. Laki ei myöskään määrittele osuuskunnalle minimipääomaa ja siten niin pääoma kuin jäsenmäärä voivat vaihdella. (Suomen yrittäjien keskusjärjestön www-sivut, 2018)

Osuuskunta pitää ilmoittaa rekisteröitäväksi kolmen kuukauden kuluessa siitä, kun perustamiskirja on allekirjoitettu. Perustaminen raukeaa, ellei rekisteröitymistä saada suoritettua määrätyn ajan puitteissa. Ennen rekisteröitymistä osuuskunnalla ei ole oikeuskelpoisuutta eli oikeuksien hankkiminen tai sitoumuksien tekeminen osuuskunnan nimissä ei ole mahdollista. Vasta kun osuuskunta on merkitty rekisteriin, se on oikeuskelpoinen. (Suomen yrittäjien keskusjärjestön www-sivut, 2018)

Kun henkilö haluaa liittyä osuuskunnan jäseneksi, hänen tulee toimittaa kirjallinen jäsenhakemus osuuskunnan hallitukselle. Hallitus päättää uusien jäsenien hyväksymisestä. Osuuskuntalaki määrää, että jäsenen pitää ottaa yksi osuus ja maksaa osuuskunnan säännöissä määrätty osuusmaksu. Osuuskunnan jäsenyyttä ei voi siirtää toiselle henkilölle, se on henkilökohtainen. (Suomen yrittäjien keskusjärjestön www-sivut, 2018)

Osuuskunnan jäsenet vastaavat osuuskuntaa koskevista velvoitteista vain osuuskuntaan sijoittamallaan osuusmaksuilla. Jäsenet eivät ole henkilökohtaisesti tällöin vastuussa osuuskuntaa koskevista velvoitteista. Osuuskunnan jäsenmäärän pitää olla vähemmän kuin seitsemän, jos jäsenet eivät halua tulla luokitelluksi yrittäjiksi osuuskunnassa toimiessaan. Jos jäseniä on yli seitsemän, heitä pidetään yrittäjinä työttömyysturvan mahdollisuutta arvioitaessa. (Toimihenkilöliitto ERTO ry:n www-sivut, 2018)

Työosuuskunta on osuuskuntatoiminnan muoto, jonka tarkoitus on luoda ja ylläpitää omistajiensa työpaikkoja. Työosuuskunnan omistajat ovat yhtä aikaa sen työntekijöitä. Työosuuskuntia on menneinä aikoina syntynyt monenlaisista eri syistä. Työosuuskunnan alkuna voi toimia esimerkiksi tilanne, jossa yrittäjä aikoo lopettaa yritystoimintansa ja luopua perustamastaan yrityksestä, mutta hänen työntekijänsä eivät ole valmiita menettämään työnsä. Kun käy näin, työntekijät voivat päättää ostaa yritystoiminnan itselleen ja muuttaa sen työosuuskunnaksi, mikä tarkoittaa, että yrityksen työntekijät ovat samalla sen omistajia. (SLP Group Oy:n www-sivut, 2012)

Työosuuskuntia syntyy tyypillisesti erilaisten muutosten aikana. Työosuuskunnan tarkoitus on lisätä työntekijöiden työmahdollisuuksia ja juuri siksi taloudelliset kriisitilanteet ja työttömäksi päätyminen uhka ovat omiaan synnyttämään työosuuskuntia. Sosiaaliset sekä teknologiset muutokset voivat antaa aiheita perustaa työosuuskuntia myös. Työosuuskuntia ei perusteta, jotta tehtäisiin taloudellista voittoa yritystoiminnalla, vaan jotta työntekijöillä on mahdollisuus ansaita elantonsa ja säilyttää elintasonsa työllä. (SLP Group Oy:n www-sivut, 2012)

Työosuuskuntaa voidaan ajatella yrittäjänä ja palkansaajana toimimisen väli-
muotona. Työosuuskunta maksaa työntekijälleen palkkaa laskutettujen työansioiden perusteella, hoitaa lakisääteiset työnantajamaksut sekä pidättää veroprosentin mukaan palkasta veroa. Työntekijän ei ole pakko sitoutua työhön pitkäaikaisesti, jos ei halua ja lyhytaikaisten työntekijöiden hankkiminen on helppoa. Työosuuskunta markkinoi työpanosta ja palveluita, joita sen jäsenet tarjoavat. (SLP Group Oy:n www-sivut, 2012)

Tämän tiedon pohjalta sanoisin, että työosuuskunta vaikuttaa hyvältä tavalta työllistää itsensä henkilöille, joilla löytyy ammattitaitoa joltakin alalta ja mahdollisuus siten ryhtyä yrittäjiksi, mutta eivät välttämättä halua tehdä sitä yksin ja olla vastuussa kaikesta yksin. Ylempänä on myös esitetty tilanteita, joissa yritystoiminta loppuu ja työntekijät päätyisivät työttömiksi, elleivät ottaisi yritystoiminnan johtamista omiin käsiinsä ja siten ylläpidä mahdollisuutta tienata elantonsa työllä, johon ovat tottuneet ja johon heillä löytyy osaamista. Tämä on toki omanlaisensa tilanne. Työosuuskunnan voisivat ihan hyvin perustaa vaikkapa kasa osajia, jotka tuntevat toisensa ja haluavat perustaa yhdessä yritystoiminnan, jossa he jokainen yhdessä täydentävät toistensa osaamista.

Kun vertaan työosuuskuntaa vaihtoehtona kevytyrittäjyydelle, niin huomaan, että kevytyrittäjätkin voivat periaatteessa alkaa toimia kimpassa keskenään. Luennolla, jossa kävin kuuntelemassa kevytyrittäjyyteen liittyviä asioita, puhuttiin esimerkiksi ns. siivousringeistä. Useampi ammattilainen toimii itsenäisesti kevytyrittäjänä, mutta lyöttäytyvät yhteen tarjotakseen palveluitaan yhteisvoimin asiakkaille. Henkilöt voivat esimerkiksi pistää pystyyn internetsivuston yhdessä, jossa markkinoivat itseään ja toisiaan ja tarjoamiaan palveluita potentiaalisille asiakkaille yhdessä.

Työosuuskunnassa toimii hallinto, joka pitää huolta viranomaisasioista, markkinoinnista jne. antaen osuuskunnan jäsenten keskittyä työn tekemiseen. Kevytyrittäjien kohdalla tämä hallinto on ulkoistettu laskutusyrityksille. Kaipa kysymys tässä on, että haluaako henkilö olla oma yrityksensä ja vain tehdä yhteistyötä muiden kanssa vai haluaako henkilö toimia virallisesti osana yhteisöä, mutta samalla olla itsenäinen ammatinharjoittaja.

7 JOHTOPÄÄTÖKSET

Kevytyrittäjäyys on itsensä työllistämisen muoto, joka eroaa normaalista yrittäjyydestä siinä mielessä, että yritystoiminnan hoitamiseen sisältyvät viranomaisasiat ulkoistetaan laskutuspalveluyrityksen tehtäväksi, jotta yritystoimintaa harjoittava henkilö voi keskittyä tekemään nimenomaan ammattitaitonsa mukaista työtä eikä hänen tarvitse huolehtia asioista, jotka eivät suoraan liity työntekoon.

Kevytyrittäjäyys vaikuttaa olevan hyvä tapa ihmisille kokeilla siipiään ennen sitoutumista normaaliin yrittäjyyteen. Kevytyrittäjänä voi uskaltaa rohkeammin kokeilla uusia yritysideoita tai ylipäättään kokeilla harjoittaa ammattitaitonsa mukaista työtä ilman, että viranomaisasioiden hoitamisesta itse tarvitsee heti huolehtia. Kevytyrittäjä yhtä lailla päättää omista työajoistaan ja hinnoittelustaan sekä markkinoi itseään asiakkaille kuin itsenäinen elinkeinonharjoittajakin. Kevytyrittäjät ovat valtaosin keskittyneet ammattialoille, jotka perustuvat oman ammattitaidon ja osaamisen myyntiin. Tällaisia aloja ovat esim. IT, terveydenhoito, siivous sekä kauneudenhoitoala. Näissä ammateissa itse hankittu ammattiosaaminen on henkilön työkalu sekä myyntivaltti ja kevytyrittäjäyys vaikuttaa olevan hyvä vaihtoehtoinen tapa työskennellä näillä aloilla.

Verohallinto mieltää kevytyrittäjät pääasiallisesti palkansaajiksi ja poikkeuksellisesti yrittäjiksi. Laskutuspalvelun käyttäjä voi itse sopia, että hänen ja laskutuspalvelun välillä on muodollinen työsuhde ja että työstä saatavat tulot ovat palkkatuloa. Siinä tapauksessa, että tällaisesta ei ole sovittu, niin verohallinto voi päättää, että kevytyrittäjää kohdellaan verotuksessa yrittäjänä eikä palkansaajana.

Kun puhutaan eläkevakuutusasioista, niin kevytyrittäjät ovat tässä asiassa asemaltaan yrittäjiä, eli heidän pitää hankkia YEL-vakuutus, jos heidän työstään saadut tulot ylittävät YEL-vakuutuksen minimirajan. Laskutuspalvelu voi myös hallinnoida kevytyrittäjän puolesta YEL-vakuutuksen hankkimista ja maksamista, kunhan asiasta sovitaan. Laskutuspalvelut eivät kuitenkaan

automaattisesti erikseen sopimatta hoida YEL-vakuutusasioita. Laskutuspalvelut tarjoavat nykyisin usein asiakkailleen palvelunsa ohella tapaturmavakuutusta, joka korvaa töissä tapahtuvia tapaturmia, mutta eivät korvaa esim. ammattitauteja tai työmatkatapaturmia ja siksi kevytyrittäjänä toimivien henkilöiden vakuutusturva on vielä puutteellista. YEL-vakuutuksen ollessa voimassa on kuitenkin mahdollisuus hankkia vapaaehtoinen yrittäjän tapaturmavakuutus, joka kattaa tilanteita, joita laskutuspalvelujen tarjoama vakuutusturva ei. Vakuutusturva on edelleen kevytyrittäjyyden suurin ongelma ja siihen olisi hyvä keksiä ratkaisu.

Työttömyysturvalakia uudistettiin ja vuoden 2018 alussa astui voimaan muutos, jonka ansiosta työttömällä henkilöllä on mahdollisuus aloittaa itsensä työllistäminen kevytyrittäjänä ilman, että hän menettää heti oikeutensa ansiopäivärahan saamiseen. Aloitteleva kevytyrittäjä voi tämän vuoksi saada 4 kuukauden ajan ansiopäivärahaa eikä hänen tilanteensa kevytyrittäjänä estä sitä. Ennen kyseistä lakimuutosta jo kahden viikon kestävä päätoiminen yritystoiminta olisi estänyt ansiopäivärahan saamisen. Tämän muutoksen tavoite oli helpottaa kevytyrittäjyyden tai yrittäjyyden aloittamista. TE-toimistoon kannattaa edelleen ilmoittaa alkavasta yritystoiminnasta heti, ilmoittaa milloin työnteko on alkanut ja laittaa mukaan todistetta tuloista, kuten palkkalaskelma.

Tulorekisteri, sähköinen tietokanta suomalaisten ja Suomessa työskentelevien henkilöiden palkoista, etuuksista ja eläkkeistä, otettiin käyttöön vuoden 2019 alkaessa. Kevytyrittäjien osalta tulorekisteri vaikuttaa siten, että laskutuspalvelun kautta saatava tulo pitää ilmoittaa tulorekisteriin palkkana juuri siitä syystä, että laskutuspalvelun ja sen käyttäjän välille on mahdollista sopia verotuksellinen työsuhde. Laskutuspalvelua koskevat normaalit työnantajavelvoitteet ja laskutuspalvelun pitää ilmoittaa tulorekisteriin asiakkailleen maksamansa palkat viiden päivän sisällä niiden laskemisesta. Kevytyrittäjän ei asiasta tarvitse huolehtia.

Kun aloitin tekemään tätä opinnäytetyötä tutkimuskysymykset, joihin aloin etsiä vastauksia olivat ”Mitä on kevytyrittäjyys?”, ”Miten se eroaa tavallisesta yrittäjyydestä?” ja ”Minkälaisille henkilöille kevytyrittäjyys on sopiva tapa työllistää

itsensä?”. Olen aihetta tutkiessani mielestäni saanut hyvän käsityksen siitä mitä kevytyrittäjäisyys tarkoittaa.

Kevytyrittäjäisyys on tapa henkilölle työllistää itse itsensä oman hankitun ammattitaitonsa pohjalta, mutta ryhtymättä Y-tunnuksen omistavaksi yrittäjäksi. Lisäksi asiakkaiden laskuttamisen, verotusta koskevat asiat ja jopa kirjanpito on mahdollista ulkoistaa laskutuspalvelun tehtäväksi. Tämä tarkoittaa sitä, että vaikka olisi aikomus perehtyä näihin asioihin, niin sitä ei tarvitse tehdä heti ja niin nopeasti.

Laskutuspalvelut ovat keskenään yhtenäisiä ja korostavat kevytyrittäjäisyyden hyviä puolia yhteen ääneen. Samoin kevytyrittäjät itse erilaisissa blogikirjoituksissa puhuvat juuri siitä, miten hyvä asia kevytyrittäjäksi ryhtyminen on heille ollut. Kevytyrittäjäisyyden potentiaalisia haittapuolia tulee myös ilmi laskutuspalveluiden ja ulkopuolisten tahojen kirjoituksissa liittyen pääosin kevytyrittäjien vakuutus- sekä työttömyysturvaan.

Tämän opinnäytetyön tekeminen auttoi minua ymmärtämään aihetta, josta olin tähän mennessä kuullut vain ohimennen. Olen seurannut tapahtuvaa työelämän muutosta jo kauan ja lukenut aiheesta erilaisista tutkimuksista, uutisista sekä blogikirjoituksista mutta en ollut aiemmin tutustunut nimenomaan kevytyrittäjäisyyteen. Ymmärrän nyt, miksi kevytyrittäjäisyys on olemassa ja miksi laskutuspalvelut ovat olemassa. Nyt minulla on myös käsitys siitä, että mitä nämä asiat tarkoittavat ja pystyn kertomaan tästä aiheesta kattavasti ja samalla ymmärrettävästi. Toivon tästä työstä olevan hyötyä myös muille, jotka haluavat tietoa aiheesta.

LÄHTEET

Eezy osuuskunnan www-sivut. 2019. Viitattu 11.08.2018, 02.10.2018, 09.01.2019 & 15.01.2019. <https://www.eezy.fi/>

Jyväskylän yliopiston Koppa www-sivut. 2015. Viitattu 26.6.2019. <https://koppa.jyu.fi/avoimet/hum/menetelmapolkuja/menetelmapolku/tutkimusstrategiat/laadullinen-tutkimus>

Keinonen, J. & Setänen, J. 2018. Mitä on kevytyrittäjäyys? Luento Porin yliopistokeskuksessa 07.11.2018.

Koskenranta, R. 2018. Suunnitteletko kevytyrittäjäyttä? Selvitä, onko edullisempaa laskuttaa Y-tunnuksella kuin ilman. Viitattu 10.10.2018. <https://www.yrittajat.fi/>

Lindfelt, V. Vieraskynä: Millainen on kevytyrittäjän toimeksiantosopimus? Omapaja blogi. 31.08.2017. Viitattu 24.05.2019. <https://omapaja.fi/vieras-kyna-millainen-on-kevytyrittajan-toimeksiantosopimus/>

Mandi, I., Biletta, I. 2018. Overview of new forms of employment -2018 update. Eurofound, European Foundation for the Improvement of Living and Working Conditions. Viitattu 06.02.2019. https://www.eurofound.europa.eu/sites/default/files/ef_publication/field_ef_document/ef18050en.pdf

McKinsey & Company konsulttiyhtiön www-sivut. 2017. Viitattu 30.01.2019 & 04.02.2019. <https://www.mckinsey.com/>

Omapaja Oy:n www-sivut. 2019. Viitattu 10.09.2018 & 09.01.2019. <https://omapaja.fi/>

Pivo Wallet Oy:n www-sivut. 2018. Viitattu 11.10.2018. <https://op-kevytyrittaja.fi/>

Reini, Janne. 2018. Mistä vakuutusturva kevytyrittäjille? Viitattu 13.04.2019. <https://www.tvk.fi/blogi/mista-vakuutusturva-kevytyrittajille>

SLP Group Oy:n www-sivut. 2012. Viitattu 09.04.2019. <https://www.ukko.fi/ty-oosuuskunta-vai-laskutusosuuskunta/>

SLP Group Oy:n www-sivut. 2019. Viitattu 11.08.2018, 25.09.2018, 07.11.2018, 04.04.2019 & 13.04.2019. <https://www.ukko.fi/>

Suomen yrittäjien keskusjärjestön www-sivut. 2018. Viitattu 21.10.2018 & 22.10.2018. <https://www.yrittajat.fi/>

Toimihenkilöliitto ERTO ry:n www-sivut. 2015. Viitattu 22.10.2018. <https://www.erto.fi/>

Toiminen, M. 2017. Välähdyksiä tulevaisuudesta. Kymmenen teesiä uuden työn syntymisestä, yritysten muutoksesta ja yksilön mahdollisuuksista työn murroksessa. Viitattu 28.01.2019. <https://www.sitra.fi/>

Tuomi, J., Sarajärvi, A. 2018. Laadullinen tutkimus ja sisällönanalyysi. Helsinki: Kustannusosakeyhtiö Tammi. Viitattu 26.06.2018.

STTK ry:n työelämäoppaan www-sivut. 2014. Viitattu 06.02.2019. <https://tyoelamaan.fi/>

Työaikalaki 26.1.2001/55 muutoksineen, Finlex. Viitattu 06.02.2019. <https://www.finlex.fi/fi/>

Verohallinnon www-sivut. 2019. Viitattu 29.03.2019. <https://www.vero.fi/henkilosiakkaat/>

Uusi Työ ry:n www-sivut. 2018. Viitattu 21.11.2018. <https://uusityo.fi/>

Yleinen työttömyyskassa YTK:n www-sivut. 2018. Viitattu 21.11.2018. <https://ytk.fi/>